

Phillips, Tom: Ljudje : kratka zgodovina o tem, kako smo vse zamočili. Tržič, Učila International, 2020. Število strani 280.

VZNEMIRLJIVO POTOVANJE PO NAJBOLJ DOMISELNIH IN KATASTROFALNIH POLOMIJAH V ZGODOVINI ČLOVEŠTVA

Knjiga britanskega novinarja in satirika Toma Phillipsa prinaša kratko zgodovino človeške civilizacije – s poudarkom na izbrani seriji bežnih prikazov nekaterih najneumnejših napak, ki smo jih ljudje naredili v dolgih stoletjih obstoja naše vrste. Avtor je namreč iz različnih zgodovinskih obdobj in z različnih delov planeta nabral pestre primere trajne nagnjenosti človeštva k delanju resnično katastrofalnih napak, ker se pusti zapeljati najrazličnejšim kognitivnim predsodkom. Knjiga, ki je izjemno zabavna in obupno depresivna hkrati, se bere kot zanimiva mešanica Daniela Kahnemana, Malcolma Gladwella in Jareda Diamonda – vse to pa je obilno zabeljeno s šalami in referencami na pop kulturo.

V 70.000 letih, kolikor ljudje že hodimo po zemlji, smo naredili lep napredek. Umetnost, znanost, kultura, trgovina – v evolucijski prehranski verigi smo pravi zmagovalci. Ampak resnici na ljubo ne gre vse kot po maslu, včasih – samo občasno – nam uspe resnično, zares prav neverjetno zamočiti.

Od kampanj vodje Maa proti štirim nadlogam do ameriške prašne sklede; od avstrijske vojske, ki je neke noči pijana napadla *samo sebe*, do največje svetovne velesile, ki je za predsednika izvolila prvaka resničnostne televizije ... prav nič ne pretiravamo, če zapišemo, da kot vrsta z leti ne postajamo bolj modri.

Zato vas bo naslednjič, ko ga boste resnično pokronali, ta knjiga opomnila: lahko bi bilo še veliko huje ...

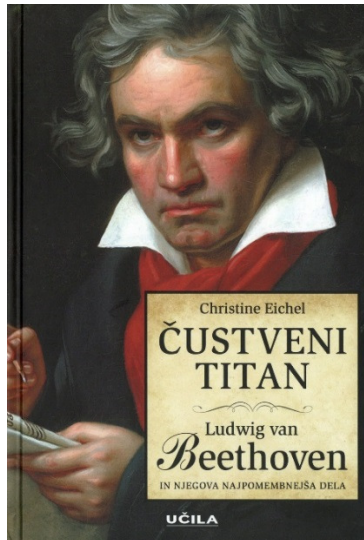

Baldini, Laura: Maria Montessori: Učiteljica, ki je življenje posvetila otrokom. Tržič, Učila International, 2021. Število strani 302.

"Otroke tega sveta bosta povezovala spoštovanje in ljubezen."

»Maria je potrpežljivo pojasnjevala, kako se stvari imenujejo in čemu služijo. Otroke je pozvala, naj se vsega dotaknejo, in jih spodbujala, naj obračajo žlice, sem ter tja kotalijo krogle in odmotajo volno. Slednjič je vzela klobčič in ga odnesla Bernardu. Z njim ga je pogladila po podlahti. Deček, čigar obraz je bil spačen v togo grimaso, se je zahihital od ugodja. Mario je preplaval občutek sreče. Upala je, da bodo otroci pokazali zanimanje, toda navdušeni odzivi so jo naravnost prevzeli. Zanimanje otrok jo je tako očaralo, da sploh ni opazila, da je tudi sama opazovana.« (iz knjige)

Avtorica romana Laura Baldini je diplomirana vzgojiteljica, ki je kariero pričela z delom v vrtcu. Spisala je nemalo knjig za otroke in strokovne literature s področja pedagogike. Svojo kariero je s pomočjo Dunajske štipendije nadgradila z izobraževanjem za mobilno pedagoginjo, že od nekdaj pa se je navduševala nad življenjem in delom Marie Montessori, o kateri je na pobudo agentke Franke Zastrow napisala biografski roman. Zgodba romana nas popelje v konec 19. stoletja, čas, ko je bila enakopravnost med moškimi in ženskimi v povojih. Ženska takrat ni imela pravice biti znanstvenica in mati hkrati, ampak je morala izbrati le eno od omenjenih vlog. Maria Montessori, ki se ji je v svet, v katerem so vladali moški, uspelo uveljaviti kot prva ženska zdravnica in kasneje pedagoginja, se je odločila za znanost. Odpovedala se je ljubezni svojega življenja ter otroku, ki ga je rodila skrivaj in oddala v rejništvo. Vse za dobrobit otrok in razvijanju metode, ki živi še danes, sedemdeset let po njeni smrti - pedagogika montessori. Branje, ki nas ponese v življenje osebne požrtvovalnosti in odrekanja ter dokaže, kako pomembna je rana vzgoja otrok, kajti »če hočemo vplivati na neko družbo ali jo spremeniti, se moramo obrniti k otrokom« (Maria Montessori).

Eichel, Christine: **Čustveni titan: Ludwig van Beethoven in njegova najpomembnejša dela.** Tržič, Učila International, 2020. Število strani 352.

Njegova titanskost in čustvenost si nasprotujeta in se hkrati dopolnjujeta – zato sta združeni v naslovu te knjige.

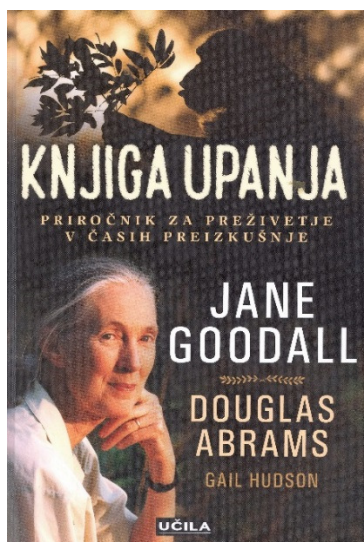
»Oh, včerajšnjega dne ne bom pozabil!« zastoka Gelinek, vidno pobit. »V tem mladeniču tiči satan. Še nikoli nisem slišal takšnega igranja! Na temo, ki sem mu jo zaigral, je improviziral tako, kot niti Mozarta nisem nikoli slišal improvizirati. Potem je igral svoje skladbe, ki so v največji meri čudovite in veličastne, ter na klavirju izvajal takšne težavnosti in efekte, o katerih si nismo drznili niti sanjati!« Oče Czerny se precej osupel pozanima za ime glasbenika in Gelinek zarenči: »To je majhen, grd, črn in trmoglav mož, ki ga je knez Lichnowsky pred nekaj leti pripeljal iz Nemčije, da bi se pri Haydnu, Albrechtsbergerju in Salieriju učil kompozicije, in ime mu je Beethoven.« (iz knjige)

Kdo je bil Ludwig van Beethoven?

Od sonate V mesečini do Devete simfonije – kaj šest najpomembnejših del pove o skladatelju kot človeku in njegovi osebnosti?

Kdo je bil človek, ki je kršil vse konvencije in čigar glasba se nas še danes močno dotika? Na podlagi temeljitih raziskav Christine Eichel pripoveduje privlačno zgodbo nekonformista. Kako sta povezana njegovo žalostno otroštvo in njegova nova čustvena glasba? Kako je napredno politično prepričanje vplivalo na njegovo delo? Zakaj so se mu srečna ljubezenska razmerja izmikala? Na podlagi šestih ikoničnih del in številnih drugih skladb avtorica naslika portret človeka, ki noče več ponujati glasbenih storitev in se trmasto prebija skozi življenje kot neodvisen umetnik. Razgledano in hkrati privlačno opisuje Beethovnov duhovni kozmos, poroča o kočljivih ljubezenskih zapletih in njegovih nenavadnih razpoloženjih, razvpitih denarnih težavah in burkaškem humorju. V knjigi na nov, napet in otipljiv način spoznamo Beethovna kot človeka onkraj splošno znanih mitov.

Življenje Ludwiga van Beethovna je podobno življenju marsikaterega rokvskega zvezdnika današnjih dni: težko otroštvo, uporniška umetnost, izzivalni nastopi – pa vendar se vsi pulijo zanj. Beethoven je prvi enfant terrible glasbene zgodovine, ki ima dostop do najvišjih krogov. Človek, ki vleče za nos prijatelje in sovražnike, ki pozna prave ljudi in ljubi napačne ženske. Pri tem skladatelju ni ničesar, kar bi bilo pravilno uglašeno. Živi na prehitevalnem pasu, strastno, obsedeno, samouničevalno. Celo njegov žalostni konec je podoben koncu kakega rokvskega zvezdnika: telesno uničen se vda alkoholu in umre že pri šestinpetdesetih.

Goodall, Jane: Knjiga upanja: priročnik za preživetje v časih preizkušnje. Tržič, Učila International, 2022. Število strani 272.

Kako naj ohranimo upanje v svetu, za katerega se zdi, da ga pesti toliko preizkušenj?

Po prebiranju naslovnice o globalni pandemiji, poglobljanju podnebne krize in političnih nemirih težko ostajamo optimistični. Vendar še nikoli nismo tako zelo potrebovali upanja. V pričujoči knjigi se Jane Goodall, najslavnejša še živeča naravoslovka na svetu, in pisec Doug Abrams v zaupnem pogovoru, ki vabi k premisleku, podajata na področje enega od najbolj zelenih in najmanj razumljenih odrazov človeške narave: upanja.

V **Knjigi upanja** se **Jane** osredotoča na 'štiri razloge za upanje': neverjeten človeški um, trdoživost narave, moč mladih in neuklonljiv človeški duh. Skozi pripovedi o izjemni poklicni poti, prepleteni z vznemirljivimi raziskavami, se Knjiga upanja dotika ključnih vprašanj, kakršna so: Kako ohraniti upanje, ko se vse zdi brezupno? Kako privzgojiti upanje našim otrokom? Kako se spopasti s prihodnostjo? Polna zanimivih dialogov in slik z Janine navdihujoče poklicne poti knjiga ponuja nadvse osebni pogovor z eno od najbolj priljubljenih osebnosti na svetu. Jane prvič predstavi zgodbo o svoji poti do glasnice upanja: od odraščanja med drugo svetovno vojno prek let, ki jih je preživela v Gombeju v Tanzaniji, pa vse do spoznanja, da mora prevzeti vlogo zagovornice okoljske pravičnosti, zapustiti gozd in oditi v svet. Podrobno spregovori o silah, ki so oblikovale njen upanja polni pogled na svet, pojasni, kako gleda na preteklost, ter opiše, kako vidi svojo naslednjo (in morda zadnjo) pustolovščino.

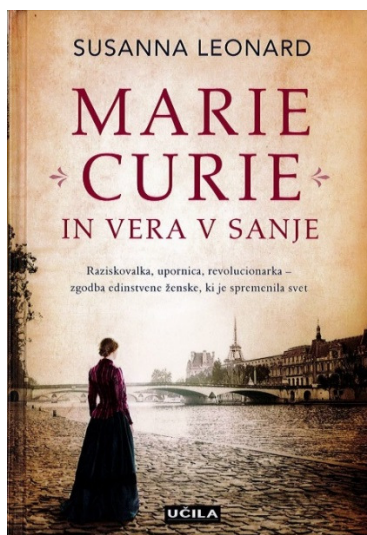
Upanje ostaja, pravi Jane Goodall, in ta knjiga nas bo pomagala povesti k njemu.

Skupaj ZMOREMO! Skupaj BOMO!

Da, zmoremo in bomo – ker moramo. Uporabimo dar naših življenj, da naredimo svet boljši. Zavoljo naših otrok in vnukov. Zavoljo tistih, ki se borijo z revščino. Zavoljo osamljenih. In zavoljo naših bratov in sester v naravi: živali, rastlin, dreves.

Prosim, prosim, odzovite se na izziv, navdihujte in pomagajte tem okoli sebe. Odigrajte svojo vlogo. Najdite svoje razloge za upanje in naj vas ti povedejo naprej.

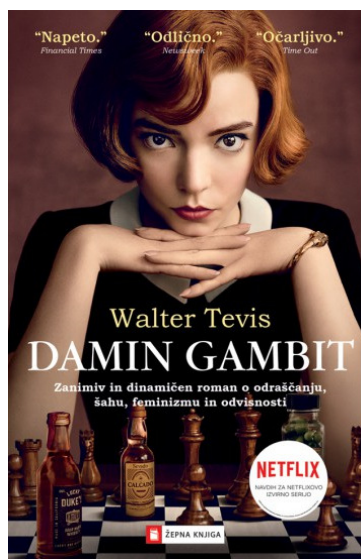
Jane Goodall

Leonard, Susanna: Marie Curie in vera v sanje: raziskovalka, upornica, revolucionarka – zgodba edinstvene ženske, ki je spremenila svet. Tržič, Učila International, 2021. Število strani 335.

»Novemu elementu sta dala ime radij - izpeljano iz latinske besede radius za žarek -, ker je bil očitno stokrat, tisočkrat bolj radioaktiven kot uran. V smolnati svetlici se je pojavil le v spojini z barijem, vendar sta lahko Marie in Pierre iz te spojine ekstrahirala toliko snovi, da je njun prijatelj kemik lahko opravil spektroskopijo. » (iz knjige)

Marie Curie, najslavnejša znanstvenica, dobitnica Nobelove nagrade za kar dve različni področji, je delovala v času, ko je bila izobrazba ženske bolj izjema kot pravilo. Rodila se je v družini učiteljev v Varšavi, kar je bilo pomembno dejstvo glede možnosti izobrazbe v tedanjem času, ravnatelj in učitelj je bil že njen dedek. Njeno otroštvo je zaznamovala materina bolezen in kasneje odhod v večnost ter smrt njene ljubljene sestre Sofije. Mala Manja nikakor ni razumela, zakaj jih mati nikoli ne objame, imela je namreč tuberkulozo. V takratnem času so Poljaki živeli pod trdo rusko roko in nadvlado, kar je čutila tudi bistra Manja, ki je morala vedno pred tablo, ko je prišel ruski inšpektor. Srednjo šolo je končala pri petnajstih kot prva v razredu. Kot ženska ni imela možnosti naravoslovnega študija v okupirani Poljski. S sestro sta se domislili, kako bi študirali v Parizu in ob trdem delu jima je z Bronjo tudi uspelo. Marie se je vpisala na Sorbono, kjer je leta 1893 magistrirala iz fizike kot prva v razredu, kot je bilo v njeni navadi. V času šolanja je spoznala šarmantnega, zasanjanega fizika Pierra Curieja. Sčasoma sta se zblížala in postala ljubezenska partnerja, obenem pa tudi raziskovalca z enako strastjo po znanosti, ki sta skupaj dosegla revolucionarne uspehe. Skupaj sta sodelovala pri raziskovanju radioaktivnih elementov, kar je bilo mukotrpno in dolgotrajno delo, ki je na njunem zdravju pustilo dolgotrajne posledice. Dnevna izpostavljenost radiju je bila več kot očitna. Bila je prepričana, da se je treba za znanstvena odkritja pač žrtvovati, o radiju je govorila kot o "svojem otroku". Marie je bila zares edinstvena, revolucionarna, marljiva, nepopustljiva in trmasta ženska. Roman je ganljiv zapis o njej, času in ljudeh, ki so ji bili blizu.

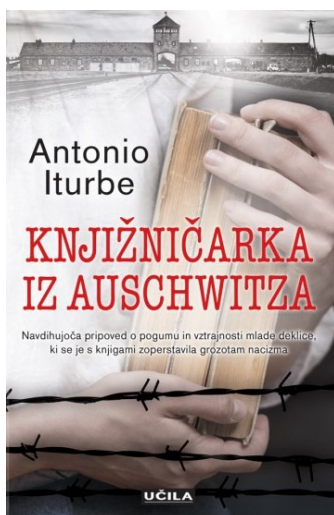

Tewis, Walter: Damin gambit. Tržič, Učila International, 2021. Število strani 330.

Ko jo pri osmih letih pošljejo v sirotišnico, Beth Harmon kmalu odkrije dva načina, kako ubežati neprijaznemu svetu, ki jo obdaja: z igranjem šaha in z jemanjem zelenih tabletk, ki jih dajejo njej in drugim otrokom, da jih laže obvladujejo. Kmalu postane jasno, da po zunanjem videzu nevpadljiva deklica premore izjemno nadarjenost, in ko napreduje na vrh lestvice najboljših igralcev v ZDA, si lahko ustvari novo življenje.

Ko igra šah, se ji čuti izostrijo, razmišljati začne jasneje in le takrat ima občutek, da ima nekaj povsem pod nadzorom. Vendar ji nikoli ne uspe zares premagati močne želje po samouničenju. Za Beth je vseskozi na kocki veliko več kot le zmaga ali poraz ...

Sodobna klasika **Damin gambit** je prepričljiv portret genialnosti in odvisnosti, uspeha in preživetja v krutem svetu profesionalnosti, kjer so ženske še vedno potisnjene na stranski tir, ter pretresljiva zgodba o osamljenosti, anksioznosti in negotovosti, ki se skriva v ozadju briljantnega uma.

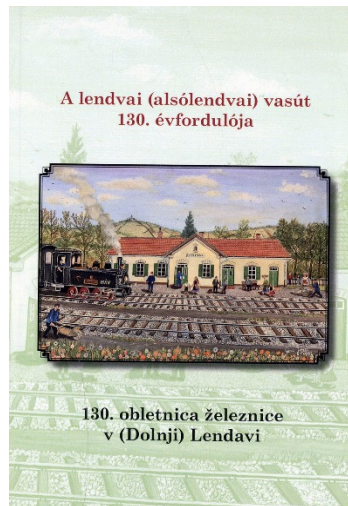

Iturbe, Antonio: Knjižničarka iz Auschwitza. Tržič, Učila International, 2020. Število strani 367.

»Umakne se v vogal, ki je njeno skrivališče, in se loti naloge z vso temeljitostjo. Najprej s škarjami odreže vse nitke, ki visijo s hrbta. Potem uporabi na roke izdelano iglo in nitko ter začne šivati skupaj nekaj strani, ki se komaj še držijo v knjigi. Videti je, kot bi zapirala odprto rano. Končni izid ni lep na pogled, a strani vsaj trdno stojijo skupaj. Potem vzame lepilni trak, reže ozke trakove in lepi iztrgane strani, tako da knjiga ni več podobna nečemu, kar bo v naslednjem trenutku razpadlo.

Rada bi ubežala ostudni resničnosti taborišča, ki ji je ubilo očeta. Knjiga je zanjo kakor loputa, ki pelje na skrivno podstrešje: lahko jo odpreš in vstopiš. Tvoj svet se v trenutku spremeni.« (iz knjige)

"Vsi so že slišali za največjo knjižnico na svetu, jaz pa bom napisal knjigo o najmanjši knjižnici na svetu in njeni knjižničarki." Tako je dejal avtor knjige Antonio Iturbe, glavni junakinji te zgodbe, Diti Kraus, ko ga je popeljala po poteh in krajih svojega otroštva. V roman je vpletel njeno trpko izkušnjo iz mladosti in jo prepletel z bujno domišljijo. V tovarni smrti, kot so mnogi imenovali taborišče Auschwitz-Birkenau, je bil blok 31 nekaj nenavadnega, skorajda nemogočega. Bil je krinka za mednarodne opazovalce Rdečega križa. Fredy Hirsch je uspel taboriščne oblasti prepričati, da bi bilo koristno imeti posebno stavbo, ki bi jo namenili druženju otrok. In sredi tega "družinskega taborišča", se je znašla tudi Dita z očetom in materjo, ki sta tam garala dan za dnem, kot na tisoče drugih taboriščnikov. Dito, ki je tekoče govorila češko in nemško ter zelo dobro brala, so prvič uporabili v bloku 31 kot šepetalko pri igri. Hirsch je v njej prepoznal pogumno deklico, ki se ne boji in zato ji je ponudil delo knjižničarke. Predstavil ji je tako imenovano "živo knjižnico". Ljudje, ki dobro poznajo kakšno knjigo, hodijo od skupine do skupine in otrokom pripovedujejo zgodbe na pamet. V Fredyjevi sobi je bilo skritih osem knjig, za katere je vedelo samo nekaj posameznikov. In za te knjige je skrbela Dita, jih varovala, skrivala v žepu pod haljo. Vsak dopoldan jih je nosila posameznim učiteljem, ki so jih na skrivaj uporabljali, zvečer pa vračala v skrivališče. Neznansko se je bala nemškega zdravnika Mengeleja, ki izbiral otroke za svoje raziskovalne projekte. Vlaki smrti so prihajali dan za dnem in na tisoče in tisoče jetnikov je za vedno ostalo, smrt je bila nekaj vsakdanjega. Veliko zgodb je bilo že napisanih o trpljenju v taboriščih, prav vsaka pa je košček mozaika, ki ga sestavljajo te grozote, obup in razčlovečenje. Čeprav so okoli nje umirali njeni bližnji, je Dita verjela in se borila za preživetje...

Süç, Dejan: A lendvai (alsólendvai) vasút 130. évfordulója = 130. obletnica železnice v (Dolnji) Lendavi- . Lendava : Knjižnica - Kulturni center ; = Lendva : Lendvai Könyvtár és Kulturális Központ, 2021. Število strani 131.

2020. október 19-én múltott 130 éve, hogy Lendvára hivatalosan is begurult az első vasúti szerelvény, ezzel megvalósult a lendvaiak régóta dédelgetett álma, a vasúti összeköttetés Ukk és Csáktornya között. Az előadások ebben a kiadványban fordításokban jelennek meg.

19. oktobra 2020 je minilo 130 let, okar je v Lendavo uradno prispel prvi vlak. S tem se je uresničila dolgoletna želja Lendavčanov, železniška povezava med Ukkom in Čakovcem. Slovesnost je potekala z velikim pompom, o podrobnostih je poročal tudi krajevni časopis. Zbornik vsebuje predavanja v prevodih. Serija študij, ki predstavljajo presek železniške zgodovine Lendave in okolice, se začne z uvodnim predavanjem.

Odlomek iz predgovora urednika zbornika, dr. Albert Halásza

Vabljeni k branju!

Zágorec-Csuka, Judit: Por és hamu: versek, gyermekversek és műfordítások. Kapca, József Attila Művelődési Egyesület, 2021. Število strani 127.

Por és hamu címmel megjelent dr. Zágorec-Csuka Judit szlovéniai magyar költő, író, műfordító és könyvtáros új verseskötete. Benne a szerző gyermekverseket és versfordításokat is közzétett.

Nova pesniška zbirka prekmurske madžarske pesnice, pisateljice, prevajalke in knjižničarke dr. Judit Zágorec-Csuka z naslovom Prah in pepel. V zbirki je pesnica objavila tudi otroške pesmi in prevode pesmi petih prekmurskih pesnikov: Feri Lainšček, Tine Mlinarič, Klarisa Jovanović in Olga Paušič. Iz hrvaškega jezika pa je prevedla pesmi medžimurskega avtorja Zlatka Kraljića. Knjiga je iz treh sklopov. V prvem so njene pesmi, ki so nastale zadnjih pet let. V drugem sklopu so pesmi za otroke, kar je pri njeni ustvarjalnosti novost, saj še ni izdala pesmi za otroke. V tretjem sklopu pa so prevodi sodobne prekmurske in medžimurske poezije, pesmi, ki jih je za prevajanje sama izbrala, saj so ji bile v originalu zelo všeč.